

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ BÍCH HẠNH

**SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI
TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN
Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN QUẾ VÕ, TỈNH BẮC NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2017

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ BÍCH HẠNH

**SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI
TRONG DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC CÔNG DÂN
Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN QUẾ VÕ, TỈNH BẮC NINH**

Chuyên ngành: LL&PPDH Bộ môn Lý luận chính trị

Mã số: 60.14.01.11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN THỊ KHƯƠNG

THÁI NGUYÊN - 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn này do bản thân tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Nguyễn Thị Khương - giảng viên Khoa Giáo dục Chính trị - Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên. Các kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Mọi thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2017

Tác giả

Nguyễn Thị Bích Hạnh

XÁC NHẬN

CỦA KHOA CHUYÊN MÔN

XÁC NHẬN

CỦA NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

TS. Nguyễn Thị Khương

LỜI CẢM ƠN

Để luận văn hoàn thành và được phép bảo vệ em đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của nhiều cá nhân và đơn vị.

Em xin được bày tỏ lòng biết ơn chân thành, sâu sắc đến:

- Cô giáo TS Nguyễn Thị Khương - người đã dành nhiều thời gian quý báu để hướng dẫn, góp ý, chia sẻ... giúp tôi có định hướng đúng trong suốt thời gian thực hiện luận văn.

- Các nhà khoa học trong Hội đồng đánh giá luận văn đã có nhiều góp ý về mặt khoa học để em hoàn thiện luận văn được tốt hơn.

- Các thầy, cô giáo giảng dạy lớp cao học Lý luận và phương pháp dạy học bộ môn Lý luận chính trị - đã giúp em có nền tảng kiến thức để thực hiện luận văn.

- Trường THPT Quế Võ số 1, trường THPT Quế Võ số 2, trường THPT Quế Võ số 3 đã giúp đỡ và tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình khảo sát và thực nghiệm làm luận văn.

Sau cùng, tôi xin gửi lời cảm ơn đến những người thân, gia đình, đồng nghiệp, bạn bè đã luôn động viên, khuyến khích và tạo điều kiện thuận lợi, giúp tôi hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2017

Tác giả

Nguyễn Thị Bích Hạnh

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục chữ viết tắt	iv
Danh mục bảng biểu	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Cơ sở lý luận và phương pháp nghiên cứu của đề tài.....	3
5. Ý nghĩa thực tiễn và đóng góp của đề tài.....	4
6. Kết cấu của đề tài	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA VIỆC SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI TRONG DẠY HỌC MÔN GDCD LỚP 12 Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	5
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	5
1.1.1. Các công trình nghiên cứu nước ngoài có liên quan đến đề tài.....	5
1.1.2. Các công trình nghiên cứu trong nước có liên quan đến đề tài	6
1.2. Cơ sở lý luận của việc sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học môn Giáo dục công dân lớp 12 ở các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	10
1.2.1. Khái niệm và phân loại phương pháp đóng vai trong dạy học môn GDCD ở trường THPT	10
1.2.2. Vị trí, vai trò và những yêu cầu cơ bản khi sử dụng phương pháp đóng vai trong dạy học môn GDCD ở trường THPT.....	21
1.2.3. Cấu trúc và đặc điểm chương trình môn GDCD lớp 12	26
Kết luận chương 1	28

Chương 2. THỰC TRẠNG SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI TRONG DẠY HỌC MÔN GDCD Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN QUẾ VỠ, TỈNH BẮC NINH	29
2.1. Khái quát chung về các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	29
2.1.1. Đặc điểm tình hình chung về các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	29
2.1.2. Đặc điểm học sinh các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	33
2.1.3. Đặc điểm giáo viên dạy học môn GDCD ở các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	34
2.2. Thực trạng việc dạy học và sử dụng phương pháp đóng vai vào dạy học môn GDCD lớp 12 ở các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	36
2.2.1. Thực trạng của việc dạy học môn GDCD lớp 12 ở các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	37
2.2.2. Thực trạng của việc sử dụng PPDV vào dạy học môn GDCD lớp 12 ở các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh.	39
2.3. Nội dung thực nghiệm sử dụng phương pháp đóng vai vào dạy học môn GDCD lớp 12 ở các trường THPT trên địa bàn huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh. ...	45
2.3.1. Nội dung khoa học thực nghiệm	45
2.3.2. Nội dung thực nghiệm.....	50
2.3.3. Kiểm tra, đánh giá kết quả nhận thức của học sinh	85
2.3.4. Phân tích, đánh giá kết quả thực nghiệm.....	86
Kết luận chương 2	94
Chương 3. ĐỀ XUẤT QUY TRÌNH VÀ MỘT SỐ BIỆN PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ SỬ DỤNG PHƯƠNG PHÁP ĐÓNG VAI TRONG DẠY HỌC MÔN GDCD Ở CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN QUẾ VỠ, TỈNH BẮC NINH	96
3.1. Đề xuất quy trình sử dụng phương pháp đóng vai vào dạy học môn GDCD lớp 12 ở các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	96

3.1.1. Các nguyên tắc xây dựng quy trình	96
3.1.2. Quy trình thiết kế bài giảng	98
3.1.3. Quy trình thực hiện bài giảng bằng PPDV trong một tiết học	101
3.1.4. Quy trình kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh đối với giờ dạy theo PPDV ở các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh.....	103
3.2. Ưu điểm, hạn chế của việc sử dụng phương pháp đóng vai vào dạy học môn GDCD lớp 12 ở các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	107
3.2.1. Ưu điểm.....	107
3.2.2. Hạn chế.....	109
3.3. Một số biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả sử dụng PPDV trong dạy học môn GDCD ở các trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh	110
3.3.1. Đối với cấp quản lí	110
3.3.2. Đối với giáo viên	111
3.3.3. Đối với học sinh.....	114
Kết luận chương 3	115
KẾT LUẬN CHUNG	116
TÀI LIỆU THAM KHẢO	118
PHỤ LỤC	

BẢNG DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

STT	Từ viết tắt	Từ, ngữ đầy đủ
1	GDCD	Giáo dục công dân
2	GV	Giáo viên
3	HS	Học sinh
4	NXB	Nhà xuất bản
5	PP	Phương pháp
6	PPDH	Phương pháp dạy học
7	PPĐV	Phương pháp đóng vai
8	TN	Thực nghiệm
9	ĐC	Đối chứng
10	THPT	Trung học phổ thông

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Cơ sở vật chất của một số trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh năm học 2016-2017	30
Bảng 2.2. Số lượng HS và GV ở một số trường THPT công lập huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh năm học 2016-2017.....	31
Bảng.2.3. Trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của GV ở một số trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh năm học 2016-2017	32
Bảng 2.4. Số lượng GV dạy môn GDCD ở một số trường THPT huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh năm học 2016 – 2017	35
Bảng 2.5: Nhận thức của GV và HS về vai trò của môn GDCD đối với việc hình thành và phát triển nhân cách cho HS	39
Bảng 2.6: Các lý do HS cho rằng môn GDCD có vai trò quan trọng.....	40
Bảng 2.7: Kết quả điều tra về mức độ sử dụng các PPDH của GV giảng dạy môn GDCD lớp 12	40
Bảng 2.9: Mức độ hứng thú của HS lớp 12 các trường THPT Quế Võ đối với việc học môn GDCD (trước quá trình thực nghiệm).....	43
Bảng 2.10: Mức độ hứng thú của HS lớp 12 các trường THPT Quế Võ đối với việc học môn GDCD (sau quá trình thực nghiệm)	43
Bảng 2.11. Các lớp tham gia thực nghiệm	46
Bảng 2.12. Điểm khảo sát đầu năm môn GDCD giữa lớp TN và ĐC.....	47
Biểu đồ 1: Điểm khảo sát đầu năm môn GDCD giữa lớp TN và ĐC ở trường THPTQuế Võ số 1	47
Bảng 2.13. Điểm khảo sát đầu năm môn GDCD giữa lớp TN và ĐC ở các trường THPTQuế Võ số 2	48
Bảng 2.14. Điểm khảo sát đầu năm môn GDCD giữa lớp TN và ĐC ở trường THPTQuế Võ số 3	48

Bảng 2.15. Điểm kiểm tra 1 tiết của lớp TN và ĐC ở trường THPT Quế Võ số 1.....	88
Biểu đồ 4. Điểm kiểm tra 1 tiết của lớp TN và ĐC trường THPT Quế Võ số 1....	88
Bảng 2.16. Điểm thi học kỳ 1 của lớp TN và ĐC trường THPT Quế Võ số 1.....	89
Biểu đồ 5. Điểm thi học kỳ I của lớp TN và lớp ĐC trường THPT Quế Võ số 1.	89
Bảng 2.17. Điểm kiểm tra 1 tiết của lớp TN và ĐC trường THPT Quế Võ số 2.	90
Biểu đồ 6. Điểm kiểm tra 1 tiết của lớp TN và ĐC trường THPT Quế Võ 2	90
Bảng 2.18. Điểm thi học kỳ 1 của lớp TN và ĐC trường THPT Quế Võ số 2....	91
Biểu đồ 7: Điểm thi học kỳ 1 của lớp TN và ĐC trường THPT Quế Võ số 2.....	91
Bảng 2.19. Điểm kiểm tra 1 tiết của lớp TN và ĐC ở trường THPT Quế Võ số 3.....	92
Biểu đồ 8. Điểm kiểm tra 1 tiết của lớp TN và ĐC ở trường THPT Quế Võ số 3.....	92
Bảng 2.20. Điểm thi học kỳ I của lớp TN và ĐC ở trường THPT Quế Võ số 3 ..	93
Biểu đồ 9 : Điểm thi học kỳ I của lớp TN và ĐC ở trường THPT Quế Võ số 3 ..	93